

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN RESEARCH
IN WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
DECEMBER 25-27, 2022**

**LVIV
2022**

MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

25-27 December 2022

Lviv, Ukraine

2022

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “Modern research in world science” (December 25-27, 2022) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2022. 1339 p.

ISBN 978-966-8219-86-3

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in world science. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-25-27-12-2022-lviv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

BIOLOGICAL SCIENCES

1. *Біба А. Ю., Позоріла І. О.* 25
ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ УКРАЇНИ
2. *Грабовецька О. А.* 28
БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ZIZYRPHUS JULUBA MILL. В
КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ
3. *Косько Ю. С., Тищенко В. М.* 33
ФЛОРА ЧОРНОБИЛЬСЬКОГО РАДІАЦІЙНО-ЕКОЛОГІЧНОГО
БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА: ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ
РОСЛИННОГО ПОКРИВУ
4. *Кузнецова І. О., Луфєрова О. М.* 40
ОЧИСТКА СТІЧНИХ ВОД ЗА ДОПОМОГОЮ СОРБЕНТІВ
5. *Марківська Л. В.* 46
LILIUM MARTAGON L. У СТРУКТУРІ ЛІСОВИХ ТА
ЛУЧНО-СТЕПОВИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ КАРМЕЛЮКОВЕ
ПОДІЛЛЯ
6. *Чернадчук С. С., Будняк О. К., Козуб С. О., Хмарська І. С.* 54
ДІЯ ТІАМІНУ ТА ЙОГО ПОХІДНИХ НА ДЕЯКІ ПОКАЗНИКИ
АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ В ОРГАНАХ ЩУРІВ ЗА
ДІЄЮ ГІПОКСІЇ ЗАМКНУТОГО ПРОСТОРУ
7. *Шелест Л. А., Кулик Є. В.* 58
ВИДОВИЙ СКЛАД ТА ТЕРИТОРІАЛЬНЕ РОЗМІЩЕННЯ
ЗИМУЮЧИХ ПТАХІВ СМТ. АНДРІЇВКА ІЗЬОМСЬКОГО
РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

MEDICAL SCIENCES

8. *Chyrashna S., Abouraya A., Levit S., Marchenko I.* 64
STREPTOCOCCUS MUTANS AS THE MAIN FACTOR IN THE
OCCURRENCE OF CARIES
9. *Sharun A. I.* 67
INFLUENCE OF HIGH LEVEL OF STRESS ON THE QUALITY OF
LIFE OF MEDICAL STUDENTS OF HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS
10. *Ахмедова К. М., Каплюх О. М., Зеленська К. О.* 72
РОЗЛАДИ ХАРЧОВОГО ПОТЯГУ У СТУДЕНТІВ
11. *Бабійчук Л. В., Бабійчук В. Г., Коваль С. М., Кандибко І. В.* 78
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ТКАНИН МІОКАРДУ ПРИ
СТРЕС-ІНДУКОВАНІЙ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІЇ У ЩУРІВ
РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП
12. *Бобро Л. М., Гуманець К. Р., Пащенко Г. І.* 83
ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ
ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНІВ

13. **В'юн Т. І., Баранович В. Ф., Дем'яненко І. С.** 88
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ВАГІТНОСТІ НА ПРОГРЕСУВАННЯ ГЕМОРОЮ
14. **В'юн Т. І., Олійник П. С., Голобородько І. В.** 91
ПРОЛАПС МІТРАЛЬНОГО КЛАПАНУ У ОСІБ ПРАЦЕЗДАТНОГО ВІКУ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ ПРИ АРИТМІЇ СЕРЦЯ
15. **В'юн Т. І., Фішензон І. Ф., Фішензон С. О.** 94
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМНОГО ІНДЕКСУ ІМУННОГО ЗАПАЛЕННЯ У ЯКОСТІ ПРОГНОСТИЧНОГО МАРКЕРУ РОЗПОВСЮДЖЕНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ З ВИСОКОЮ ЛЕТАЛЬНІСТЮ
16. **Вигівська Л. А., Акопова М. Х., Рашевська О. Ю.** 99
ВПЛИВ КОНТРАЦЕПТИВІВ НА ФІЗИЧНИЙ ТА ПСИХІЧНИЙ СТАН ЖІНКИ
17. **Волков О. С.** 101
ВИНИКНЕННЯ СЕПСИСУ НА ГРУНТІ ПАНАРИЦІЮ У ВІЙСЬКОВОГО
18. **Головецька М. І., Ясніковська С. М.** 105
ПЛАЦЕНТАРНИЙ ФАКТОР РОСТУ ТА ПРЕЕКЛАМПСІЯ
19. **Губар А. М., Диндин І. В.** 112
УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЗС УКРАЇНИ ЗА КОНТРАКТОМ З ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ
20. **Димчук І. С., Ясніковська С. М.** 115
ЛІКУВАННЯ ПЕЧІЇ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ
21. **Дяченко М. С., Юзьо Л. О.** 120
ЕФЕКТИВНІСТЬ КОХЛЕАРНОЇ ІМПЛАНТАЦІЇ ПРИ ОДНОСТОРОННІЙ ВТРАТІ СЛУХУ У ДІТЕЙ
22. **Єфремова О. А., Христич А. В.** 123
ВИПАДОК МОЛЕКУЛЯРНО ГЕНЕТИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПАНТОТЕНАТ КІНАЗА-АСОЦІЙОВАНОЇ НЕЙРОДЕГЕНЕРАЦІЇ У ДИТИНИ
23. **Журавель В. І., Алексійчук О. Ю., Журавель В. В.** 126
ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНСЬКІЙ СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ ЯК НАУКОВОГО НАПРЯМУ ОСНОВ УПРАВЛІННЯ
24. **Іванов В. П., Закревська М. М.** 134
ГЕНДЕРНО-ВІКОВА ВАРІАБЕЛЬНІСТЬ РІВНЯ N-КІНЦЕВОГО ФРАГМЕНТУ МОЗКОВОГО НАТРІЙУРЕТИЧНОГО ПРОПЕПТИДУ У ПЛАЗМІ В ПАЦІЄНТІВ З ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ З/ТА БЕЗ ХРОНІЧНОЇ КОРОНАРНОЇ ХВОРОБИ

25. **Каньовська Л. В., Мілецька А. І., Якоб А. О.** 142
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ХЕЛІКОБАКТЕРНОЇ ІНФЕКЦІЇ
26. **Колупаєв С. М.** 146
ТОМОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬЦІЄВМІСНИХ НИРКОВИХ КАМЕНІВ
27. **Кулина С. А., Скрябіна О. М., Шаповалова О. О.** 149
ВПЛИВ ПЛОСКОЇ СТОПИ НА ХРЕБЕТ
28. **Кулітка Е. Ф., Хайрулліна В. Р., Івкевич М.** 152
ЗВ'ЯЗОК ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ІНДИВІДУАЛЬНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ СПОРТСМЕНІВ
29. **Локота Є. Ю., Локота Ю. Є., Грицак М. Є., Вовчок Р. В., Руснак Я. М.** 157
ВПЛИВ ЗНІМНИХ ОРТОПЕДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ НА СЛИЗОВУ ОБОЛОНКУ ПОРОЖНИНИ РОТА
30. **Маслій Б. Я.** 159
ВПЛИВ КОЛАТЕРАЛЬНОГО КРОВОПЛИНУ НА ВИЖИВАНІСТЬ ПІСЛЯ ІНВАЗИВНОГО ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО КОРОНАРНОГО СИНДРОМУ
31. **Меженіна Т. В., Лесний В. В.** 162
РОЛЬ АНТИБІОТИКІВ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ВОГНЕПАЛЬНИХ ПОРАНЕНЬ
32. **Меркулова Н. Ф., Абдуллаєва Х. І.** 165
СУПЕРРОЗПОВСЮДЖУВАЧІ SARS-COV-2
33. **Меркулова Н. Ф., Абрамова М. О., Анищенко А. М.** 167
СУЧАСНА СТРАТЕГІЯ ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ УСКЛАДНЕНЬ НА ФОНІ ХРОНІЧНОГО ОБСТРУКТИВНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ
34. **Меркулова Н. Ф., Борисевич В. Д., Конюхова М. С.** 172
ВІРУС NIV ТА МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
35. **Мироник О. В., Радчик М. Д.** 174
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ COVID-19 НА НЕРВОВУ СИСТЕМУ
36. **Негода Ю. С., Ващенко Д. В., Лук'янова Л. В.** 181
ЗНАЧЕННЯ pH У ДІАГНОСТИЦІ ІНФЕКЦІЙ ЖІНОЧОЇ РЕПРОДУКТИВНОЇ СИСТЕМИ
37. **Нестерук С. О., Гнатюк М. С., Монастирська Н. Я., Татарчук Л. В.** 184
МОРФОМЕТРИЧНІ ЗМІНИ АРТЕРІЙ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ В УМОВАХ ХРОНІЧНОЇ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ
38. **Новицька І. О., Бедик Н. М., Настас Н. М., Дробницький І. С.** 188
ЦИФРОВИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

39. **Ониксимова В. Р.** 199
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ УРАЖЕННЯ
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ ПРИ КОРОНАВІРУСНІЙ
ІНФЕКЦІЇ (COVID-19). ПАТОГЕНЕТИЧНІ ПИТАННЯ ТА
АСПЕКТИ
40. **Печугіна В. В., Усачова О. В.** 205
ВПЛИВ ЦИНКУ НА ПЕРЕБІГ ІНФЕКЦІЙНИХ ДІАРЕЙ У ДІТЕЙ
РАНЬОГО ВІКУ
41. **Пономаренко О. В., Гуцо А. Є., Кучеренко Б. Ю., Бітчук М. Д.** 208
УСКЛАДНЕННЯ АНГІОЕМБОЛІЗАЦІЇ ПРИ ПОШКОДЖЕННІ
ПЕЧІНКИ
42. **Радчик М. Д., Ясніковська С. М.** 210
БЕЗПЕКА ВАКЦИНАЦІЇ ТА ВПЛИВ COVID-19 НА ПЕРЕБІГ
ВАГІТНОСТІ
43. **Романюк Т. В., Мороз В. С., Вівчар З. В., Довга І. І.,
Хуторян Д. В.** 217
КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК СИНДРОМУ БЛАНДА-УАЙТА-
ГАРЛАНДА (BLAND-WHITE-GARLAN)
44. **Рушай А. К., Лисайчук Ю. С., Скіба В. В., Воєнний І. В.** 221
РОЛЬ ДЕКСАЛГІНУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЛІКУВАЛЬНОГО
ЕФЕКТУ КОРЕКЦІЇ НЕЙРОПАТІЙ ПРИ ДЕКОМПРЕСІЇ
СЕРЕДИННОГО НЕРВА У ХВОРИХ З КАРПАЛЬНИМ
ТУНЕЛЬНИМ СИНДРОМОМ
45. **Смагло Д. Д., Ємельянов І. С., Дунаєва І. П.** 228
ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕРАПІЇ ІНГІБІТОРІВ PCSK9 ПРИ ЛІКУВАННІ
АТЕРОСКЛЕРОЗУ
46. **Солтисік Л. М.** 232
МІННА БЕЗПЕКА НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ
47. **Шералиев К. С., Ким Е. В., Кукузов И. Ж., Фомина К. А.** 234
ДИНАМИКА АРТЕРИАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗИЇ В АСПЕКТЕ
ПАТОЛОГИЧЕСКОЙ АНАТОМИИ
48. **Шералиев К. С., Тулаганов Давлатбек Тожибой огли, Кодирова
Тамила Фарход Кизи, Кадиров Т. О.** 241
К ВОПРОСУ ВОСПАЛЕНИЯ В МОРФОЛОГИИ
49. **Ясінський Д. М., Ясніковська С. М.** 246
ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ВЕДЕННЯ ВАГІТНОСТІ У
ПАЦІЄНТОК ІЗ ДЕЯКИМИ РЕВМАТИЧНИМИ
ЗАХВОРЮВАННЯМИ
- PHARMACEUTICAL SCIENCES**
50. **Борисюк І. Ю., Волкова А. І., Слепич Ю. П., Валіводзь І. П.** 252
ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ
ЕКСТРАКТІВ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ З
ПРОТИСУДОМНОЮ, ЗАСПОКІЙЛИВОЮ АКТИВНІСТЮ

51. *Борисюк І. Ю., Дядик А. А., Кисса М. В., Валіводзь І. П.* 257
 ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ
 ЕКСТРАКТИВ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ
 ПРОТИОПІКОВОЇ ДІЇ
52. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Андронакі-Цуркан О. В.,* 265
Бойко К. В., Качанова О. М., Морозова Н. М., Фаєр Р. С.
 АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ
 ПРЕПАРАТИВ ПРИРОДНЬОГО ТА СИНТЕТИЧНОГО
 ПОХОДЖЕННЯ
53. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Андронакі-Цуркан О. В.,* 270
Бойко К. В., Фаєр Р. С.
 СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ПРИ
 ПСИХІЧНИХ ПРОЯВАХ
54. *Борисюк І. Ю., Замкова А. В., Молодан Ю. О., Качанова О. М.,* 274
Морозова Н. М.
 СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН
 В ТЕРАПІЇ ШКІРНИХ ЗАПАЛЕНЬ
55. *Борисюк І. Ю., Молодан Ю. О., Ткач Л. М., Валіводзь І. П.* 279
 АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ
 ДІЮЧИХ РЕЧОВИН У ПЛАСТИРАХ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ДІЇ
56. *Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Чабан К. О.* 284
 ПЕРСПЕКТИВА ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРИНКИ ЗВИЧАЙНОЇ
 (ORIGANUM VULGARE L.) ДЛЯ РОЗРОБКИ НОВИХ
 ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В СТОМАТОЛОГІЇ
57. *Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Попова А. О., Чабан К. О.* 287
 СУЧАСНІ ФІТОПРЕПАРАТИ В ЛІКУВАННІ ТА
 ПРОФІЛАКТИЦІ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН
 ПАРОДОНТА
58. *Обідейко Ю. В., Федченкова Ю. А.* 293
 ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТНОГО СКЛАДУ ТРУБЧАСТИХ
 КВІТОК РОМАШКИ ЛІКАРСЬКОЇ (MATRICARIA
 CHAMOMILLA L.)
59. *Підгайна В. В., Кухтенко О. С., Малоштан Л. М.* 295
 ВИВЧЕННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ
 НОВОГО КРЕМУ НА ОСНОВІ ЕКСТРАКТУ КОРИ ВЕРБИ БІЛОЇ
 ТА ЦИНКУ «ПІРИСАЛІКС» ДЛЯ ЛІКУВАННЯ АЛЕРГІЧНИХ
 ДЕРМАТИТИВ
60. *Улізко І. В., Хісматулін С. А.* 297
 ДОСЛІДЖЕННЯ КІНЕТИКИ ВИВІЛЬНЕННЯ МЕЛОКСИКАМУ З
 МАЗЕВИХ ОСНОВ

ОБГРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ ЕКСТРАКТІВ ПРИ СТВОРЕННІ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ ПРОТИОПІКОВОЇ ДІЇ

Борисюк Ірина Юріївна

д. фарм. н., завідувач кафедри технології ліків

Дядик Аліна Андріївна

Кисса Марія Василівна

студенти

Одеський національний медичний університет

Валіводзь Ірина Петрівна

к. б. н., молодший науковий співробітник

лабораторії фізико-хімічної фармакології

Фізико хімічний інститут

ім. О. В. Богатського НАН України

м. Одеса, Україна

Вступ. Опіки – це ушкодження тканин, що можуть бути викликані дією високої температури, хімічних речовин (кислот, лугів, солей важких металів), електричного струму, сонячних і рентгенівських променів, а також деяких медикаментозних засобів. Опіки шкіри займають особливе місце у структурі побутового та виробничого травматизму і є широко поширеними. Однією з основних проблем лікування постраждалих є несвоєчасність та неповнота відновлення шкірних покрівів, втрачених внаслідок опікової травми. Тому проблема лікування опікових ран як в Україні, так і в усьому світі є актуальною на сьогодні. Створення нової групи оригінальних вітчизняних лікарських засобів з додаванням активних субстанцій з лікарської рослинної сировини, які б стимулювали регенераторні процеси шкіри та покращували б загоєння опікових ран при місцевому лікуванні, є актуальним завданням на даний час.

Мета роботи – пошук потенційних об'єктів серед лікарських рослин для створення м'якої лікарської форми для полегшення симптомів при опіках (модель опікової рани ІІв ступеня на шкірі міжлопаткової області у щурів).

Матеріали та методи. З метою створення м'якого лікарського засобу для місцевого лікування опіків проведено пошук лікарської рослинної сировини з

активними фармацевтичними інгредієнтами необхідного фармакологічного ефекту.

Результати та їх обговорення. В Україні нараховується близько 54 лікарських засоби різної форми випуску, які використовують для місцевого лікування опіків (МЛО). При цьому більшість препаратів, призначених для МЛО, представлена м'якими лікарськими формами (МЛФ) – близько 78%, з яких лідирують мазі та креми (за *Б. В. Вонс, Т. А. Грошовий, 2019 р.*).

В ході досліджень проведено аналіз літературних джерел і встановлено, що одним з об'єктів для створення нової лікарської форми для МЛО є трава деревію звичайного. Це багаторічна трав'яниста рослина заввишки до 80 см. Кореневище тонке, повзуче, від нього відходять підземні пагони. Володіє кровоспинною, протизапальною, бактерицидною, антиалергічною дією. Як лікарський засіб використовують стебла з квітучими верхівками і квітки рослини. Для використання у медицині рослина заготовлюється у першій половині періоду цвітіння, до того, як квіткові головки потемніють. Збір слід проводити у сонячні дні: деревій за таких умов матиме значну цілющу дію та довше зберігатиметься. Стебла з верхівками зрізують за допомогою серпа, ножа. Лікувальні властивості деревію зумовлені, насамперед, кровоспинною і протизапальною дією, що нас і цікавило перш за все. Траву збирають у фазі цвітіння (червень – перша половина серпня), зрізуючи облиствені верхівки пагонів довжиною до 15 см без грубих стебел.

З проаналізованих джерел літератури встановлено, що в траві і суцвіттях деревію містяться спирти, смоли, гіркоти (сесквітерпенові лактони матрицин, миллефолид, матрикарин, балханолид та інші), дубильні речовини, ефірна олія (0,85%, до його складу входять проазулені (25-30%), L-камфора, цинеол (8-10%), складні ефіри, камфора, β -пінен, L-лімонен, туйон, кариофілен), алкалоїди, органічні кислоти (саліцилова, оцтова, мурашина і ізовалеріанова кислоти), флавоноїди (кверцетин, лютеолін та інші), кумарини, інулін, метилбетаїн (0,05%), аспаргін, каротин, холін, вітаміни С і К, мікро- та макроелементи та інші біологічно активні речовини.

Дуб, звіробій, подорожник, ревінь містять дубильні речовини, що володіють терпкими властивостями. З звіробою були виділені антибіотики іма-нін, новоіманін і гіперфорин. Звіробій звичайний, подорожник великий, полин і деревій використовуються для лікування ран і опіків.

Дуже перспективним є місцеве використання для лікування опіків похідних з *Aloe vera* у вигляді розчинів або гелю, що дозволяє зменшити вираженість тканинної ішемії та в ряді випадків призводить до зменшення глибини ураження. Це пов'язано з тим, що алое має здатність інгібувати тромбосани. Активні компоненти алое – вітаміни, мікроелементи, амінокислоти, антиоксиданти – допомагають лікувати різні ураження шкіри. Деякі дослідження вказують на покращення утворення шкірою колагену, збільшення її еластичності та зволоження. Аалое володіє антиоксидантними, антибактеріальними, антисептичними ефектами – завдяки вмісту поліфенолів, використовують при лікуванні опіків шкіри 1 і 2 ступенів; допомагає знизити подразнення та свербіж шкіри;

Деякі препарати народної медицини сприяють швидшому очищенню ран від відмерлих тканин. Зокрема, масло калини сприяє більш ранній появі макрофагів, що приводить до швидкого видалення тканинного детриту і дозріванню грануляцій.

Ряд препаратів з лікарських рослин діє переважно в II і III фазах раневого процесу. Так, масло шипшини, до складу якого входять каротиноїди, токоферолі, насичені і ненасичені жирні кислоти, справляє позитивний вплив на процеси репаративної.

Відомо також, що масло обліпихи також має позитивний вплив на процеси репаративної регенерації тканин. Масло обліпихи є чудовим засобом, що широко використовується при лікуванні хімічних, термічних та радіаційних опіків завдяки потужному протизапальному і регенеруючому ефекту. Обліпиха сприяє швидкому загоєнню тканин і має знеболювальну властивість. Масло обліпихи екстрагують із стиглих ягід обліпихи. У складі продукту – жирні кислоти, вітаміни А, каротин, фосфоліпіди та токоферол. Масова частка

вітаміну С у складі олії перевищує процентний вміст у лимонах та інших цитрусових, які традиційно вважаються основними джерелами аскорбінової кислоти. Дубильні речовини та фітонциди забезпечують не лише помітний лікувальний ефект, але й дозволяють застосовувати його як профілактичний засіб. Масло обліпихи відмінно допомагає у боротьбі проти патогенних мікроорганізмів, пригнічуючи їх активність на пошкоджених областях шкіри. Мікроелементи та вітаміни активізують процеси обміну речовин та сприяють прискоренню відновлення на клітинному рівні. Компоненти, що містяться в маслі, знімають набряки тканин, а також мають протизапальну дію, що в результаті сприяє якнайшвидшому відновленню цілісності шкірного покриву і забезпечують помітний знеболюючий ефект. У I фазі раневого процесу використовують настоянку і мазь календули, сік каланхое.

Відомо, що програма PASS заснована на концепції спектру біологічної активності, що є сукупністю всіх властивих для даної речовини фармакологічних ефектів, біохімічних механізмів дії, а також видів специфічної токсичності з метою надати оцінку «схожості/відмінності» сполуки, БАР, по відношенню до відомих БА субстанцій. Попередніми оцінками ймовірностей досліджуваних сполук є наявності (P_a) і відсутності кожного виду активності (P_i), які мають значення від 0 до 1 і розраховуються незалежно за підвибірками активних і неактивних сполук, і тому їхня сума не дорівнює одиниці. Що більшою є величина P_a і що меншою величина P_i , то спостерігається більший шанс для сполук виявити цю активність в експерименті. Результат даного прогнозування представлений у вигляді списку активностей з наближенням P_a і P_i , який побудований у порядку зменшення залежності $(P_a - P_i) > 0$. P_a є оцінкою ймовірності сполуки бути активною та неактивною відповідно для кожного виду активності спектра біологічної дії. Її значення змінюються у межах від 0.000 до 1.000.

Для здійснення прогнозу ймовірної необхідної активності окремих сполук, що входить до складу досліджуваних видів сировини були обрані найбільш специфічні субстанції, які входять до складу випробовуваної ЛРС. Як

правило, фармакологічна дія сполуки не обмежується одним типом активності й представлена широким різноманіттям активностей. З широкого списку можливого пакету активностей, що аналізує PASS обрано саме ті, що є доказом прогнозованої біологічної активності. За допомогою програми PASS проведено прогнозування активностей найбільш специфічних субстанцій трави звіробою звичайного, шавлії лікарської, обліпихи звичайної та ін., деякі показники активностей найбільш специфічних субстанцій представлені в таблиці (табл. 1).

Таблиця 1

**Прогнозування біологічної активності найбільш специфічних субстанцій
ЛРС за допомогою програми PASS**

	БАР	Pa	Pi	Властивості	
	Звіробій звичайний	Гіперозид	0,739	0,011	Протизапальний
0,590			0,008	Нестероїдний протизапальний засіб	
0,726			0,006	Протиінфекційний	
0,913			0,03	Антиоксидантний	
0,536			0,022	Спазмолітичний	
0,978			0,001	Поглинач вільних радикалів	
0,715			0,005	Противірусний (грип)	
0,714			0,009	Протигрибковий	
0,599			0,009	Антибактеріальний	
0,572			0,002	Вітамін	
0,594			0,024	Імуностимулюючий	
0,563			0,005	Противірусний (герпес)	
0,486			0,005	Противірусний (гепатит В)	
0,455			0,018	Протитуберкульозний	
0,432			0,042	Антагоніст протеїну теплового шоку 27	
0,381			0,025	Ранозагоювальний засіб	
0,320		0,012	Антибіотик		
Гіперин			0,739	0,011	Протизапальний
			0,587	0,008	Нестероїдний протизапальний засіб
			0,708	0,007	Протиінфекційний
		0,893	0,003	Антиоксидантний	

		0,508	0,026	Спазмолітичний
		0,970	0,001	Поглинач вільних радикалів
		0,706	0,005	Противірусний (грип)
		0,707	0,009	Протигрибковий
		0,597	0,009	Антибактеріальний
		0,566	0,009	Вітамін
		0,601	0,023	Імуностимулюючий
		0,552	0,006	Противірусний (герпес)
		0,476	0,006	Противірусний (гепатит В)
		0,433	0,023	Протитуберкульозний
		0,400	0,022	Ранозагоювальний засіб
		0,308	0,013	Антибіотик
	Кверцетин	0,729	0,02	В'язучий
		0,689	0,017	Протизапальний
		0,439	0,018	Нестероїдний протизапальний засіб
		0,811	0,003	Поглинач вільних радикалів
		0,872	0,003	Антиоксидантний
		0,676	0,004	Хемопротекторний
		0,646	0,015	Цитопротектант
0,531	0,011	Антисептична		
Шавлія лікарська	Цинеол	0,483	0,058	Противірусний (пікорнавірус)
		0,355	0,017	Стимулятор вибросу дофаміну
		0,422	0,087	Цитопротектант
	Сальвіол	0,901	0,005	Мукоємбранний протектор
		0,748	0,010	Протизапальний
		0,720	0,007	Протисвербіжний
		0,650	0,009	Загально знеболуючий

	Туйон	0,599	0,031	Цитопротектант
		0,559	0,023	Противірусний
		0,863	0,005	Протизапальний
		0,530	0,033	Цитопротектант
		0,508	0,033	Противозудний
		0,495	0,053	Противірусний (пікорнавірус)
		0,302	0,059	Антибактеріальний
Обліпіха звичайна	β - ситостерин	0.686	0.006	Противірусний (грип)
		0.651	0.014	Цитопротекторний
		0.596	0.002	Вітамін
		0.585	0.020	Противірусний
		0.547	0.013	Противірусний
		0.528	0.009	Ранозагоювальний
		0.511	0.010	Анестетик
		0.499	0.003	Протисвербіжний
	0.467	0.067	Протизапальний	
	ізорамнетин	0.881	0.002	Поглинач вільних радикалів
		0.809	0.003	Антиоксидант
		0.772	0.004	Хеміпротекторний
		0.657	0.012	Цитопротекторний
		0.663	0.021	Протизапальний
		0.517	0.012	Антисептик
0.520		0.025	Протиалергічний	
0.498	0.028	Спазмолітичний		

Завдяки вмісту кверцетину, що є антиоксидантом і забезпечує знеболуючий ефект надається можливість кращого відновлення тканин. Біологічно активні речовини на основі аналізу PASS показують, що β-ситостерин володіє противірусною, противірусною, протигрибковою, протисвербіжною,

протизапальною активністю, а також діє як анестетик і відмічається ранозагоювальна активність. Ізорамнетин проявляє протизапальну активність.

Висновки. За рахунок меншої кількості побічних ефектів препарати з компонентами рослинного походження є безпечнішими, ніж їх синтетичні аналоги, тому можуть застосовуватись протягом тривалого часу без завдання значної шкоди пацієнту. Завдяки проведеному дослідженню в програмі PASS була прогнозована біологічна активність, виявлені біохімічні механізми дії та фармакологічні ефекти деяких активних субстанцій ЛРС, що надає уявлення для створення й прогнозування ефекту м'якої лікарської форми для місцевого лікування опіків.